

Pýcha architektů může Jiřáku uškodit

13.05.2014

Záměr rekonstrukce náměstí Jiřího z Poděbrad leží na radnici již dlouho. Tato potřeba vychází z velké nesourodosti úprav provedených v minulosti v území nejreprezentativnějšího veřejného prostoru Prahy 3. Do náměstí výrazně zasáhla architektura navazující na výstavbu metra, je zde několik různých typů osvětlení, celý prostor okolo kašny je velmi zanedbaný. Chodci si krátili některé cesty přes trávník, radnice jim posléze vyšla vstříc a tyto cesty v prostoru „legalizovala“ dlážděním atp. Jednotnější úprava náměstí by i s ohledem na snahu zapsat Plečnikův kostel na seznam UNESCO mohla jistě prospět.

Již před více než deseti lety proběhla veřejná architektonická soutěž, na jejímž základě tehdy porotci vybrali návrh ateliéru MCA P. Melkové a M. Cikána (budou opravovat též Komenského nám. viz str. 8 těchto RN). Součástí proměny náměstí byly v představě ODS i další podzemní garáže v místě dnešního hřiště. Jejich přípravu nové vedení radnice těsně před zahájením stavby zastavilo již loni v létě, jednak byl projekt předražený a navíc přivádět do náměstí další dopravu je zcela nevhodné. Hlavní ideou rekonstrukce náměstí je v pojetí MCA umocnění architektury kostela a potlačení všeho ostatního. Architekti proto soustředili své úpravy na centrální prostor před kostelem: navrhli rozšíření a vydláždění přístupové cesty ke kostelu, odstranění všech povrchových staveb z doby výstavby metra (zastřešení eskalátorů, kašny i výduchu před školou), povrchové řešení křižovatky Slavíkova/U Vodárny/Vinohradská a významnou výsadbu stromů řazených do celkem jedenácti stromořadí. Cenu projektu odhadují MCA na devadesát milionů.

Projekt je velmi puristicky pojatý: všechno „neplečnickovské“ pryč! Lze chápat snahu umenšit dominantnost vstupů do metra, snad i v případě výduchu, ačkoli i ten je architekturou. Vadný je ale záměr zlikvidovat „brutalistickou“ fontánu s názvem Sjedenáctá Evropa, od sochaře P. Šedivého z r. 1980, která byla v době svého vzniku ojedinelou abstraktní plastikou.

Město vzniká ve vrstvách a hloupé jsou doby, které si pyšně myslí, že jen přítomný vkus je ten nejlepší. Jak by vypadala Praha, kdyby baroko zbouralo její gotickou část? Nestojí snad barokní kašny před gotickými chrámy? Paradoxně nejsilnější odpor k době a slohu bezprostředně minulému bývá vždy jen v nejbližších generacích.

Druhým problematickým záměrem architektů je vykácení aleje sakur. Vzrostlé a zcela zdravé stromy nelze jen tak nahradit jinými. Cestu lze přece rozšířit i bez jejich odstranění.

Závěrem shrnuji: umím si představit, že projekt rekonstrukce náměstí bude realizován. Ale za snížené náklady, s kašnou na stávajícím místě - její opravou a průběžnou následnou údržbou - a při úplném opuštění ideje kácení již vzrostlé stromové výsadby - aleje.

Do doby, než budou tyto otázky vyřešeny, není možné rekonstrukci zahájit. Ostatně: žádná škoda, náměstí funguje uspokojivě i dnes, není kam spěchat!

Jitka K. Trčková

zastupitelka za Ž(n)S, akademická sochařka